

STUDENTS

IZNĀK 2 REIZES MĒNESI

AKADEMISKĀS DZĪVES LAIKRAKSTS

NUMURS MAKSA 10 SANT.

K. Branta un K. Upešlejas nodibināts 1922. gadā.

Redakcija un kantoris

Rīgā, Valdemāra ielā Nr. 69, dzīv. 8. Tālr. 9-4-6-6-6. Runas stundas: svētdienās no 11—12, pirmdienās no 18—19.

Pasta adrese: Rīgā, Pasta kaste Nr. 70. Pasta tek. rēķ.: 424. Gada abonem.: Ls 2.—, Sludinājumu maksa: priekšpusē 90 sant., tekstā 60 sant., sludin. daļā 20 sant., par petitrindīgu + 5% sludinājumu nodoklis.

№ 198.

Trešdien 5. aprīlī 1933.

XI. ak. g.

Brastiņu Ernests.

Apmelotais Dievs.

Kaut kur dziļi aizdabā un tālu aizlaikā senais latvietis noģiedis Dievu. Viņš to samanijis kā kautko nepārejošu un paliekošu aiz visām pārmaiņām un pārvērtībām. «Dievs bija, Dievs palika, Dievam gudrs padomiņš», — tā vienkāršos vārdos šo atskārtumu apliecina daiņa. Un jo vairāk latvietis raudzījies dabā un dvēselē, jo biežāk no daiņotāja lūpām izlauzies izbrīnas sauciens: «Dieviņ, tavu likumiņ!» Izbrīnā lūk dzimusi mūsu senrelīģija, jo brīnuma pārdzīvojums ir viss pirmānējākais reliģijā. Nonākt izbrīnā, nozīmē ieraudzīt Dievu. Kas nav izjutis šo izbrīnu, tas nekad nav Dievu redzējis.

Tad sākas un ilgi turpinājas kaut kas jauns: brīnumainais Dievs tiek apdzejots un apdziedāts. Tam tiek sacerētas daiļākās līdzības, teiksmas, pasakas un dziesmas. Bezveidīgām tiek uzmeklēti veidi, aizdabīgām sacerēti dabīgi veidoli. Dziesmu sāk dziedāt: «Lēni lēni Dieviņš jāja no kalniņa lejgā, Saulesmeita vārtus vēra, zvaigžņu cimdi rociņā». Vai arī: «Dieviņš gāja pa celiņu pašā Jāņa vakarā; balts spieķītis rociņā, balti svārki mugurā». Šim baltajam, ar dzeju apdāvinātam Dievam tiek piešķirti arī visi iedomājami tikumi. Dievs top labs un visa labuma aizbildnis: «Kādi bija tie ļautiņi, kuņi otru nicināja? Vai bija Dieva labumiņa, vai saulītes baltumiņa?» Tā izveidojas reliģija kā tautas dzīvošanas satversmētāja.

Apdzejotais un tikumiem apbalvotais Dievs bija skaists cilvēka paraugs. Tauta zināja, kas šai paraugā pieder mākslai, kas patiesībai. Viņa zināja, ka diženas patiesības nemēdz staigāt kailas, bet gan kā kundzenes ietērpjas greznās sakšās. Cauri drānām jūtam dzīvo patiesības augumu.

Bet nu noticis kas neparasts. Mūsdienu latvietis redz tikai greznās teiksmu drānas, un nesaredz aiz viņām dievestīgās atziņas, kas kādreiz izbrīnā piedzimušas. Tā Dr. J. Sanders sauc: «Mūsu seno tautas reliģiju atjaunot vairs nav iespējams, jo tai piemīt mitoloģiski uzskati, kādus jaunlaiku zinātniski izglītots cilvēks vairs nevar pieņemt un uzturēt... Kristus lielais nopelns ir, ka viņš to notīrījis no visa mitoloģiskā un to izcēlis augstā garīgā saturā». Apdzejotums te lūk noturēts par apmelojumu, mīti noturēti par māņiem.

Taču turpat tālāk Dr. J. Sanders prasa to, ko tikko noraidījis, viņš raksta: «Ši senāriešu reliģija... Kristus gara tīrība no mitoloģijas... jāizveido tautiskā garā ar latvisku dzeju, mūziku, mākslu...» Kamdēļ gan darīt to, kas jau izdarīts? Jaukāku reliģisku dzeju, mūziku un mākslu mēs nesacerēsim par to, ko mūsu tauta gadu tūkstošos sacerējusi savam Dievam. Kamdēļ senā dzeja ir meli, bet tagadējā tāda vairs nebūs?

Latviešu dzejā ietērtam Dievam tiek uzkrautas vainas, kādas tam nekad nav bijušas un uzliktas prasības, kādas nepieklājās prasīt. Vald. Reiznieks tura šādu aplamu un melīgu valodu:

1. Dievi nav nekas cits, ka ideoloģijas problēmu atrisinātāji.

J. Valters.

Pavasara bērzi.

Olivers Lodžs par dzīvības un nāves problēmu.

Lielākais angļu fiziķis, sers Olivers Lodžs nupat nosvinēja 82. dzimšanas dienu, uz kuru tas saņēmis apsveikumus no visām pasaules malām un, galvenā kārtā, no okultistiem, kas grib uzskatīt sirmo zinātnieku par savu skolotāju.

Pieņemot preses pārstāvjus, O. Lodžs pastāstījis par dzīvības un nāves problēmu, kuru, sava mūža pēdējā cēlienā, esot tagad galīgi izstrādājis.

Pasaule pastāv no viļņiem.

Ilgu laiku zinātnieki darijuši lielu kļūdu, ka vārdam «ēters» pierakstījuši sinonīma nozīmi. Ēters ir vienīgā realitāte pasaulē; ārpus viņa nekas neeksistē un neizpauž sevi.

Pasaules ēters visos virzienos šķērsojas viļņiem, kas pēc sava ātruma un garuma pārspēj visu līdz šim zināmo. Katrā momentā šie viļņi savstarpēji šķērsojas, radīdami krustojanas vietas to līdzsvaru, ko mēs saucam par matēriju.

Atoma noslēpums.

Pierādīt Olivera Lodža teoriju var tikai vienā ceļā: matērija jāsadala viņas atsevišķos elementos (noteiktos viļņu garumos), un tad no viņas nekas nepaliks pāri. Olivers Lodžs šai nozīmē ir optimists un tic-

2. Kad dievība ir atrisinājusi problēmu, viņa paliek par nacionālu dievu.

3. Nacionāli dievi ir netikumīgi, veci un vāji.

4. Latviešu Dievs jau sen vairs nav cilvēku ideāls.

5. Viņš nav noorganizējis ne valsti, ne baznīcu, ne kultūras dzīvi.

6. Nav turējis preti kristīgo Dievam, bet noslēpies pie zemniekiem.

7. Dieviņš nespēj atrisināt tagadējās krīzes problēmu, jo viņa gudrība nav pielāgota krīzes atrisināšanai.

8. Dievam jābūt ne labu jūtu, bet gudrības dievībai.

9. Diskusijas par veco latviešu dieviņu ir neauglīgas un apkaunojošas.

Ikviena, kas kaut jēl drusku ir padomājis par reliģiju un kas kaut cik zin senlatvisko reliģiju, tas nevar paredzēt, ka te apmelota reliģija vispār un latviešu Dievs īpaši. Nav nozīmes runāt par deviņām «dievišķām» Reiznieka aplamībām. Piemināms tikai tas viens, ka Reiznieks aizmirsīs, kā latviešu atskār-

sta Rezerfordā mēģinājumiem sekošot daudz citu zinātnieku darbu. Nepietikšot ar atoma sadalīšanu, arī atoma kodols jāsadalot, kas savukārt sastāvot no neiedomājami sīkām sastāvdaļām.

Dzīvības noslēpums.

Pēc Olivera Lodža domām, dzīvība, pēc neorganiskās matērijas parauga, rodas tanis pašās ētera viļņu krustojumu vietās. Tikai viņas rašanās un attīstības likumi esot daudz sarežģītāki. Sīrmais zinātnieks nedomājot, ka dzīvības noslēpumu kāds spētu atrisināt, ar atoma sadalīšanu. Tāpat kā mūziku nav iespējams analizēt, sadalot to atsevišķos momentos, jo tad viņa pārvērsās haosā (piem. gramofona plate, kas laista ļoti lēnām griezties), tas pat notikšot ar dzīvības parādībām, ja zinātnie viņu pētīšanai izlietāšot parastās fizikālās metodes.

Dvēseles nemirstība.

Olivers Lodžs ticot dvēseles nemirstībai, kas ir «dzīvības kvint - essence» un kas nezaudēšot ēteri savu individuālītāti, kad miesa sabruk un sairst. Līdz ar to esot pilnīgi iespējama sazināšanās ar mirušiem, kas mīt izplātījuma ceturtnā izmērijumā.

stais Dievs var veidot cilvēka dzīvi: «Dievs man deva, Dievs man deva, Dievs rokā neiedeva: Dievs man deva pa soļam, pa soliņa galiņam». Citiem vārdiem: «Uz Dieviņu žēlojos, — kam Tu man nepalīdz? — Celies agri, gulsties vēlu, tad es tevīm palīdzēšu!» Paruņa šo pašu patiesību izteic: «Palīdzies pats, tad Dievs palīdzēs!»

Pēc latviešu atskārtuma, Dievs var divējādi jemt daļu cilvēka dzīvē: ar savu padomu un laimi (veiksmi). Tiešām, tas ir vienīgais veids, kā aizdabīgais var nākt sakaros ar cilvēcīgo dzīvi. Ja no Dieva prasa, lai tas būtu gudrības Dievs, tad tāds ir tikai latviešu atskārtumā: «Dievam gudris padomiņš aiz šo visu pasaulīti!» vai arī: «Kas mūs cels rītos agri, kas dos gudru padomiņu? — Celsīmieš pašī agri, Dievs dos gudru padomiņu».

Latviešu Dievs ir Reiznieka tālu meklētais gudrības Dievs. Tikai pašu tautas vērtību nicināšana un «pārnacionālisma», ilgās ir kavējušās viņam to ieraudzīt. Bet par deviņām «dievišķām» Reiznieka aplamībām būs jārunā īpaši.

Gaļas un desu lieltirgotava

J. Vikmanis

Blaumaņa ielā 42/44,

tālrūnis 28730.

Zinātniskās organizācijas poļu augstskolās.

Polijā ir apmēram 30 augstāko mācības iestāžu. Viņu audzēkņi sadalījušies pa dažādām zinātniskām organizācijām, kuru skaits ir pāri par 150. Šo vienību mērķis ir sagatavot savus locekļus pašstāvīgam pētīšanas darbam un dot iespēju viņiem papildināties un praktizēties. Vienību darba lauks ir trejāds — tīri zinātnisks, sabiedriska un palīdzības darba lauks.

Katraš vienības pamats un galvenais uzdevums ir zinātniska darbība. Vispirms šīs vienības rūpējās par to, lai katrs students varētu papildināties un iedziļināties savā specialitātē. Ja kādu vienības locekļu grupu ieinteresējis kāds jautājums, tad viņi tā noskaidrošanai var nodibināt sekciju. Sekcija rūpējās par nepieciešamiem palīdzēkļiem. Viņas biedri izstrādā diskusiju referātus un nododas pašstāvīgam pētījumam. Sekcijas padotās vienības valdei, kurai ir tiesības slēgt tās sekcijas, kas nestrādā nopietni un intensīvi. Vienības valde gādā par sekcijai vajadzīgām telpām, palīga līdzekļiem, korespondenci. Centīgākiem biedriem tā izsniedz naudas balvas.

Blakus minētaj sekciju darbībai vienības valde rīko plašāka veida priekšlasījumus un diskusijas par vispārīgām problēmām. Šajos priekšlasījumos parasti piedalās profesori, vecākie studenti un, vispār, attiecīgā jautājumā, speciālisti.

Jaunajiem studentiem vienība palīdz pārvarēt dažādās pirmā semestra grūtības, iepazīstina viņus ar fakultātes programmu un tehnisko organizāciju. Sekmīgiem studentiem vienība palīdz sagādāt pētīšanas materiālus, galvo par viņiem valsts un privātās bibliotēkās, iemaksā te drošības naudu u. t. t.

Vienībām ir arī sekcijas, kuru uzdevums ir iespēst svarīgākās lekcijas, savu biedru diplomdarbus, tulkot un iespēst darbus svešās valodās. Šīs sekcijas izdod vienības laikrakstus, pārskatus, publicē ziņojumus u. t. t.

Vienībām ir savas bibliotēkas. Ar valsts, augstskolas vai pašu līdzekļiem tās iegādājas grāmatas, kas parastajās bibliotēkās grūti pieejamas. Dažu vecāku vienību bibliotēkās ir pāri par 5000 sējumu.

Sabiedriskā dzīve vienībās arī ir stipri intensīva. Vienību uzdevums ir, panākt sirsnīgas un draudzīgas attiecības savu biedru starpā, lai tādā kārtā atvieglotu viņu darbu un dzīvi vispār. Šo uzdevumu veic īpaša sabiedriskā sekcija, kas rīko kopējus pārrunu un priekšnesumu vakarus, ierosina apmeklēt kopīgi teātrus, koncertus u. t. t.

Treškārt, katrai vienībai ir sava palīdzības sekcija, kas izsniedz trūcīgiem locekļiem stipendijas un rūpējās lai šie locekļi dabūtu arī citus pabalstus un atvieglinājumus (lekciju naudai u. c.). Patlaban gan vienību vispārīgais noskaņojums ir pret šīm palīdzības sekcijām. Ir doma, tās pilnīgi likvidēt un nodoties tikai zinātniskam darbam un sabiedriskai dzīvei.

Vold. Reiznieks.

Kā iespējama jauna dievība.

Teoloģiskā spekulācija, vīdama savas bezgalīgās secinājumu vītnes, ir nonākusi pie diviem ipatnējiem dievības predikātiem. Viens no šiem predikātiem ir mūžība, un viņu mēs dzirdam minam katru garīdznieku. Otru predikātu uzstāda paši izsmalcinātākie teologi, proti, to, ka izteikts Dievs vairs nav dievs, ir «pavisam kas cits» (Ganz Anders). Šie abi predikāti viens otru apgāž, un ir patieso dievības ipatnību ekstrēmi. Tie celas tāpēc, ka cilvēki ir pazaudējuši patiesās dievības izpratni.

Vajaga tikai ieskatīties reliģiju vēsturē, lai pārliecinātos, ka nav mūžīgu dievu, bet līdz ar to, ka dievība nebūt nav tāda illūzija, kurā nekādi nevar uztvert. Dievs paliek īsts un patiesi ilgi, pat ļoti ilgi. Un ja ieskatīties tādas patiesas dievības raksturā, un ipatnībās, tad viņas tani saskatāmas trīs, proti v a d o n ī b a s spēja, pārveidības spēja un uzklaušanās spēja.

Pati galvenā dievības ipatnība ir jau no manis agrāk atzīmētā vadonība. Dievs ir vedējs, parasti vedējs no moku zemes uz apsolīto zemi un uz topošo valstību. Ieejot vēl dziļāk šinī vadonībā, ta saistas ar historismu. Tas nozīmē, ka Dievs ir nevien vēstures darbinieks, bet vēstures sācējs. Pasaules vēsture sākās ar viņas radīšanu, un lūk, dievība ir šī radītāja. Tajāk vēsturē notiek visādi lūzumi, un tie vienmēr ir saistīti ar dievību. Vēstures kodols ir notikums, un notikuma būtība ir oriģinalitāte, vienreizība un sākotnība. Tad lūk, vadonība izvērstā veidā arī izpaužas kā dievības savdabība, kā vienreizīga darbība un kā jaunu dzīves gaitu sākums. Katrai jaunai dievībai ir pilnīgi oriģināla seja, viņa dara tikai tādas darbus, kas ir vienreizēji un ar kuriem nodibinās jauna dzīves kārtība. Tā, vai visas dievības ir radītājas un daudzas ir devušas baušļus. No šejienes tad izriet teoloģiskā dievības iezīme — «kas pavisam cits», jo visas vēsturiskais ir cits pretim bijušam.

Lai vēl labāk saprastu vadonību, der iziet no vadonības pretstata, tāpat kā teologi, lai pilnīgāk izprastu dievību, iziet no tā, kas nav dievība. Ja nu dievība ir cieši saistīta ar vēsturi un notikumu, tad — kas stāv pretī vēsturei? Īsi sakot viņai stāv pretī liktenis. Liktenis nav uzrādīto trīs atsevišķību: liktenis nav oriģināls, bet gan identisks sev, nav vienreizējs, bet mūžīgs, un nav sākotnīgs, bet konstants. Kā izsaka fatālistma jēdziens un izpratne, liktenis ir tāds režims, kurā viss jau ir

paredzēts no mūžības uz mūžību. Likteņa valstībā tad nevar būt nekādu vadonu, nevar būt pat personu un nekas nevar notikt, kas būtu uzskatāms par sākotnīgu. Bet ja dievība ir likteņa pretstats, tad patiesā dievībā nav nekā no likteņa pasaules. Taīsnī otrādi, likteņa pasaule ir dabīgais dievības naidnieks. Bet ja dievība pārlikteņojas, tad viņa zaudē savas dievišķās prerogātives.

Likteņa valstības raksturojums sevišķi noderīgs otrās dievības ipatnības — transformācijas jeb pārveidības spējas izpratnei. Legālistma laikmetos aizmirst šo dievības spēju, bet vajaga tikai pievērsties mitu pasaulei un atgriesties pie teikām un pasākām, lai saredzētu, cik neatņemama viņa ir dievībai. Pasaku un mitu galvenie brīnumi ir nemitīgas dievišķo vai pārdabīgo darbinieku pārvērtības. To izpradzams, Ovidijs ir uzrakstījis veselu epu par šīm metamorfozēm grieķu-romiešu dievu pasaulē. Pie indiešiem šīs pārvērtības ir vēl spilgtākas. Atzīmējams, ka savu izskatu ir mainījis arī Jēzus, kā to apliecina apokrifiskie evaņģēliji: vienam viņš ir licies liels, otram — mazs, vienreiz — vienāds, otrreiz — citāds. Vēsturē šī transformācija izpaužas dievību daudzumā un nemitīgās maiņās. Ja viņu ņem par dievības pozitīvo ipatnību, tad jāatzīst, ka visi daudzie pasaules dievi ir īsti dievi, ir vienas un tās pašas pamata dievības hipostāzes (sejas), protams līdz tam brīdim, kā mēr viņas pilda vadonības funkcijas un nav pārlikteņotas. Tad paliek pāri tikai dievības maska.

Tāpat liktenis dod iespēju izprast trešo dievības ipatnību. Kā zināms, liktenis ir nepielūdzams, cietsirdīgs un galā vienaldzīgs pret cilvēka sāpēm un priekiem. Tam nu pilnīgā pretstatā dievība cilvēkam ir pieļaujami ar viņa bēdām un rūpēm. Dievība ir piesaucama, dievībai ir uzklaušanās spēja. Par vadoni var būt tikai tas, kas uzklauša cilvēku visdziļākās vēlēšanās. No šejienes kults, ar kuru palīdzību cilvēki vērs

dievības uzmanību uz sevi. Un tā kā dievība ir ar vadonības spēju, tad viņa arī patiesi var palīdzēt un palīdz cilvēkiem. Tiesa, ne vienmēr, tomēr, kad vajadzīgs vēsturisks lūzums, tad dievība patiesi nāk palīgā. Tikai tas sevišķi atzīmējams, ka dievība grib būt piesaucama. Visas lietas un spējas dievības nav nakušas pasaulē no sevis, bet cilvēku izsauktas. Tāpēc cilvēkam vajaga būt aktīvam.

Tādas ir trīs dievības pamata ipatnības: vadonība, pārveidība un uzklaušanās spēja. Ja nu dievība iestiegt likteņa pasaulē, pieņem pārāk konstantas ipašības un dievišķus instinktus, bet galā paliek par nacionālu un rāsisku dievību, tad viņai pašai jāpilda likumi, viņa vairs nevar transformēties un uzklaušit cilvēkus un pildīt viņu prasības. Bet tāda dievība jau vairs nav ista dievība, ta ir elks, kurā vajaga atnest un pievērsties istai dievībai.

Patlaban ir tāds laikmets, kad visas pasaules dievības ir jau pārlikteņotas līdz rāsismam un nacionālistmam, un tāpēc viņas vairs, nevar palīdzēt cilvēkiem tikt galā ar tagadējo krīzi. Ta taču ir vispārlicēviska, nacionāls dievs ar to nekādā ziņā nevar tikt galā, bet var tikt galā tikai pārnacionāla, ista vadošā dievība. Un ja dievība ir paklausījusi cilvēcei agrāk, tad viņa cilvēci uzklaušīs arī tagad. Viņa parādīsies jaunā veidā, izsauks pavisam jaunus vēsturiskus notikumus un cilvēci sāks vest uz pavisam jaunu topošu valstību.

Priekš tam cilvēkiem vajaga darīt divas lietas. Vispirms viņiem jātiec galā ar likteņa valstību, kurā tagad ir nodibinājusies kā filozofisks un zinātnisks legālistms un determinisms, un kurā sevišķi ir atzinis 19. gadu simtenis. Jāliecina, ka tagad jau sāk šķobīties šis determinisms, un tāpēc ir iespējams iet tālāk — uz vēsturisko notikumu. Otrkārt, cilvēcei vajaga dievību piesaukt tikpat sirsnīgi un pašāvīgi, kā to viņa ir darījusi citos grūtos laikmetos. Ta ir vienīgā dievības atkarība — ka viņa nevar neuzklaušties cilvēku palīdzības saucienū.

Foto studija

Rūdolfs Balodis

Rīgā, Baznīcas ielā Nr. 2.
Elizabetes ielas stūrī, tajr 30242.

Turpat «FOTOMA» atsevišķais kabineis,
kurā katrs pats sev var uzņemt.

E. v. Zirniņis.

Mirdz atkal pūpoli.

Un vītolos sirmos, kur sēras staigā,
Mirdz atkal pūpoli, kā brīnumus balts;
Un ciruļi prieku met saulei vaigā,
Un aprīļa vēji berzgalos šalč.
Salc aprīļa vēji un plāvās pali,
Sniegs izčūla saulē un ledus drūp;
Kā dūmakas baltās grimst mežu galā,
Pie atmatas, lazdas, un zeme kūp.
Tik brīvi un plaši skan dzērvju klaigas,
Un sausās mežmalās rubeņi rāc;
Un piesaulē norā lien lapas maigas,
Nāk arāis tīrumā un bēros jūdž.
Nu gaišāka atkal list mani veldze,
Un domām gaišākām man dienas skrīen;
Bet dvēselē manā mīt senā smeldze —
Vai teika tā bija, vai sapnis vien,
Viss atkal kā brīnums nu aiziet klust,
Kā ritmā vējš vilnus pie krasta kad dzen;
Bet sirdi, kur mila ir, sāpējusi,
Tvīkst sapul, un nemiers tik sen, tik sen.
Mirdz pūpoli atkal un liecās vējos,
Un plašums pielījis pilns saules vīss;
Tas bija kā vakar — kad klusi smējos,
Bet tādēļ tas liecās sen pazudis.

Šis laiks ir pienācis klāt!

Pienācis laiks, kad valēju skatu vērosim
austrumos un rietumos, kur divi tautas,
kas agrāk citas tautas nīdēja un verdzināja,
kritušas par upuri savstarpējiem
kaulību murgiem. Liela un cienījama izrade
austrumos beļgusēs kopš 15 gadiem un
rietumos — kopš mēneša.

Šis laiks ir tāds, kā senā Grieķijā, kur
aktīri spēlējusi maskās. Vienu vakaru viņi
pametuši maskas, aizgājuši uz krodziņu
un sakāvušies. Bet lapsa nakts tumšā uzgājusī
pamestās trāģisku maskas un to patētiskos
vaibstus aplūkodama izsaukusies:
«Kādas cienījamās parādības, bet pilnīgi
bez smadzenēm.»

Kaut kur ceļmalā, starp Berlīni un Pēterpili,
gul nometas divi maskas. Viņu patētiskie
vaibsti pauz seno godību un divu kultūrtautu
bijušo varenību. Pienācis laiks, kad varam
atkārtot:

Lielle tikai tāpēc lielī,

Ka pašī mēs nometušies ceļos.

Piecolaities!

Ir pienācis laiks, kad līdzīgi šotlandiešu
dzejniekam Bernsam, latvju tautai par savu
kultūralo un politisko dzīvi lepmi un apvaldīti jāteic:
«Es zvēru pie dieviem, vai nu mans darbs
neder, vai nav nekam vērts, bet citu atzinība
vai nauda par viņu nav man vajadzīga.» Šis
laiks ir klāt, kad latviešu kultūrai dzīvei
jāatop autonomai un latviskajam garam jāiegūst
suverenitāte.

Cik būs to politiku un sabiedrisku organizāciju,
kas uzdrošinātos tagad mūsu tautas politisko
dzīvi veldot pēc atmaskoto tautu parauga!?

Cik smieklīgs būs tas pārdrošnieks, kas
iedomāsies, arī turpmāk, lepoties ar šim
lielceļa malā pamestām kultūras maskām!?

Šis laiks ir tiešām pienācis klāt, kad visiem
«hitlerisma» un «komūnisma» izpausmes
veldiem mūsu tautā jāvelk nesaudzīga
stripa pāri.

STUDENTU VIRTUVE

Vēрмаņa dārzā

I. nodaļa bez apkalpošanas

no plkst. 12—17 un 19—22

II. nodaļa ar apkalpošanu

no plkst. 12—22

Studentu virtuves nodaļa

Universitātes vecā ēkā

atvērta no plkst. 10—20

FIVE O'CLOCK TEA

Vēрмаņa dārza paviljonā

katru svētdienu no plkst. 17—24

Ieeja brīva, un tikai studējošiem un viņu ievestiem viesiem

Priv. doc. K. Kārklīņš.

R. Blaumaņa personība vēstulēs.

R. Blaumaņa personība ir skaidra un gaiša. Tani galveno vietu ieņem aistētiskās, ētiskās, sabiedriskās un nacionālās tieksmes. Dzejnieka intelektu ir vājāki attīstīti. Griba vīdēji stipra. Blaumaņa personība spilgti izpaužas viņa vēstulēs.

R. Blaumanis pēc savas dabas ir aistēts. Aistētiskās tieksmes viņa psihē ieņem svarīgāko vietu. Rakstnieks nespēj dzert no svešas glāzes, ēst ar cita kafofi. Viņš pavisam nevar ieraudzīt dzērāju. Piedzēries cilvēks viņam izliekas kā kustonis. Vēstulē rakstniekam K. Štrālam viņš raksturo sevi šādi: «Es esmu laikam par daudz liels aistētiķis, kam bezgala riebjas viss tas nedabiskais stāvoklis, visa tā cīciskā sajūsmā, kuru sacel alkohols. Sajūsmā vajaga celties kā dūmiem iz zaļiem mežiem, kurus vēl mirdz pagājušā lietus skaidrās pīles, un nevis gīfts, kas gandē miesu un pārvērs psihī» (159).

Blaumanim ir smalka literāriska gaume. Viņam ir dzīvi tēli, labs stīls, teicama kompozīcija. Literāriskās personās viņš tēlo vai nu pats sevi, piem., Alders drāmā «Uguns», vai arī savu pretstatu, piem., Edvarts drāmā «Indrāni», Grīntāls novēl «Nāves ēnā». Vispāri Blaumanis ir objektīvs rakstnieks.

Blakus aistētiskajām tieksmēm, R. Blaumaņa psihē redzamu vietu ieņem tikumiskās dzīņas. Rakstnieks ir īsts, paties, skaidrs cilvēks. Vēstulē, ko Štrālam viņš raksta: «Un es tā no sirds vēlētos, lai Jūs mūsu tautai nedodat cilvēkus... ar vienu aci un pusotra deguna, bet skaistus, stiprus, īstus, normālus latviešus» (162). Blaumanis ir pretrumu pilna daba. Viņā mīt daudz nesaskaņu. Tani pašā vēstulē rakstniekam K. Štrālam viņš turpina: «Manī jau arī daudz slimīga ir iekšā. Bet es to apspiežu». Viņa pazīstamais izteiciens: «Ikvienam savs suns pagrabā». Blaumanis nopietni cenšās nesaskaņas novērst un izveidot harmonisku dvēseles dzīvi. Sāpju un izmisuma brīžos rakstnieks meklē apmierinājumu darbā. Ar savām joku lūgām viņš cenšās vairo latviešos jāutību. Par joku lugu «Trīnes grēki», vēstulē R. Jirgenam, viņš raksta: «Arī tas man nepatīk, ka neviena balss neuzstājas priekš tam, ka mums arī vajaga jāutības — visi viņi visus un visur grib tikai pamācīt un atkal pamācīt. Bet neviens vienmēr, nedz grib, nedz var mācīties» (93). Tāpēc viņš pats saīguma brīdī raksta komiskus sacerējumus. Vēstulē J. Brigaderam viņš saka: «Bet tā goda Jūs man taču nelieg-

siet, ka protu labi «izlikties». Vai viens no tiem 10.000 lasītājiem varētu iedomāties, ka «Sampu» un tās citas lietas rakstījis pilnīgi saskābis un sanicis cilvēks» (209). Grūtā brīdī Blaumanis ieteic iet mežā un svīpot. Vēstulē skolotājam Ad. Grestem viņš raksta: «Un kad sirds sāk sāpēt, tad izej mežā un sāc svīpot. Tā es reiz savu hipochondriju ārstēju. Bez smieklīem. Ir ērnoti, ka melancholija bēg no jautra trokšņa». Blaumanis, kā redzējam, nav optimists, bet viņš tikai par optimistu cenšās kļūt. Tā ir viņa dvēseles pamattieksme.

Sabiedriskās tieksmes Blaumanim ir diezgan stipras. Tomēr tās neizpaužas pret plašāku lauju vienību, bet gan pret atsevišķiem cilvēkiem. Blaumanis mīl spilgtus individuus. Pievilcīgs, viņam liekas cilvēks, kas reizē tuvs un tāls. Otrā cilvēkā dzejnieks meklē garīgu un fizisku papildinājumu. Tāpēc Blaumanis tik ļoti ilgojas pēc draugiem. Tie viņam ir dziļa nepieciešamība. Turpretī plašāku sabiedrību dzejnieks nav dziļi izpratis un mīlējis. Viņu saistījis tikai indivīds.

Blaumaņa nacionālās jūtas ir stipras. Tās parādās viņa dziļajā latviešu valodas mīlestībā, latvisku tēlu veidošanā un nacionālā dzīves uztverē. Blaumanis ir dziļi nacionāls rakstnieks.

Intelektuālās spējas Blaumanim

nav tik stipras, kā jūtu darbība. Tomēr dzejniekā mīt slāpes pēc zinātnes un filozofijas atziņām. Viņš interesējas par modernajām dabas zinātnēm un filozofiju. No filozofiem Blaumanis nodarbina A. Šopenhauers, Fr. Niče un u. c. Niče saista dzejnieku ar savu dzīves atzišanu un stīla meistarību. Arī Šopenhauera pesimisms viņam nav svešs, A. Šopenhaueru Blaumanis atzīst pat par ipatnējaku un dziļāku garu, nekā Fr. Niče. Tomēr daudz viņš nav iedziļinājies zinātnē un filozofijā un ievērojamu panākumu tanīs nav guvis. Tā piemēram, viņš stipri, sajūsmīnās par E. Hekela grāmatu «Pasaules miklas», kurās vērtība nav liela. Vispāri, savā zinātniskajā domāšanā Blaumanis tiecas uz pozitīvismu.

Par dzīves vadītājiem principiem, Blaumanis uzskata dāvānas, rakstura stingrību, darbu un laimi. Viņš raksta vēstulē skolotājam Ad. Grestem: «Kā man visa dvēsele tvīkst pašam būt labam un kļūt labakam, tā man arī gribas, lai citi, un it sevišķi mani mīlie, kļūtu arvien pilnīgāki. Man ir tāda savāda dzīve: es meklēju ideālu starp dzīviem cilvēkiem». (194).

U. S. A. prezidenta Ruzvelta jaunā grāmata: «Skats nākotnē», kas bija jau iespiesta, izņemta no apgrozības, jo Ruzvelts atradis, ka grāmatā ievēdami daži sīki papildinājumi.

Voldemārs Dambergs.

Konkursi un žūrijas.

Kļuvis par savas dzīves noteicējiem, mēs rosīgi ķeramies pie savas vests izbūves. Valsts un tautas, pareizāk, nācijas dzīve ir tik komplēctas un plašas savā būtībā, ka solidi tās izbūvēt šajā laikā nemaz nav domājams. Tālab arī daudz kas mūsu rīcībā ir bijis, un ir pārāk steidzīgs un nervozs, vienkārt, bet, otrkārt, arī mūsu sabiedrībai vēl tik maz piedzīvojumu un dziļākas kultūras, ka viņa daudz kam un taisni vērtīgam nevērīgi, kā miegā palet garām. Mūsu praktiskajā laikā mūsu sabiedrība visupirms steidzīgi ķēras pie ekonomisko jautājumu nokārtošanas, cerēdama tajā pašā laikā ar spīdošiem veikalēm tikt pie turības. Bet daudzie, bieži visai sāpīgi bankroti un garie noraksti zaudējumos tai diezgan gaiši parādīja, ka masīvie ekonomiskās dzīves bastioni nav ieņemami ar vieglu kavalērijas uzbrukumu.

Mazāk vēribas tā piegrieza mūsu garīgai kultūrai, tomēr arī šeit tā ķēras pie to uzdevumu veikšanas, kas tai likās esam neatliekami un, kur tā jūta pienākumu parādīt savu rosību. Vispirms godinot kritušos varoņus, atzīmējot vēsturiskās vietas un vēlāk arī ceļot pieminēklus redzamiem mūsu kultūras darbiniekiem. Radās komitejas, tika izsludināti konkursi, izvēlētas žūrijas. Sāka pacelties pieminēkli pirmā kārtā atbrīvošanas cīņām un viņās kritušiem. Bet ar ļoti, ļoti retiem izņēmumiem, bez dziļākas, vai bez jeb kādas mākslinieciskās vērtības, piemēram, minot tikai lielākos, Cēsis, Nāves salā, Ložmetēju kalnā, nerunājot jau par daudzām pagastu un draudžu celtām piemiņas zīmēm. Bet kalab tad nevarēja pacelties mākslinieciski vērtīgi pieminēkli, kas runātu skaidrā un spēcīgā sava laikmeta, valodā? Kalab arī šie garie noraksti zaudējumos? Kas vainīgs?

Protams, šo pieminēkļu cēlāji, Gribēdami labu darīt, tie tomēr nav bijuši kompetenti izšķirt vērtīgo no nevērtīgā, slikti orientēdami mūsu mākslas dzīvē un neredzēdami mūsu vērtīgos, radošos māksliniekus, tie izvēlējas divus daudz lietotus institūtus — konkursus un žūrijas, —

ar kuŗu palīdzību tie cerēja nokļūt pie vēlamiem rezultātiem. No konkursiem tie vēlējas, lai tie tai parādītu mūsu tautas radošās spējas un ar žūriju palīdzību tie cerēja izvēlēties labāko no labākā. Bet kalab tad tik ačgarnie rezultāti? Visupirms pakavēsimies pie konkursiem, jeb sacentībām.

Faktiski, viņas nevis parāda tautas radošās spējas, bet gan sajauc puslīdz skaidro viņu ainu. Ja sabiedrība ar gadiem, vai gadu desmitiem cik necik pagūst orientēties mūsu mākslas dzīvē, ja viņai jau ronas savs — dažreiz pareiz, dažreiz vēl pārbaudāms — spriedums par mūsu māksliniekiem un to spējām, tad ja tādai sabiedrībai, vai viņas izbīdītām komitejām tiek nolikti priekšā daži desmiti vai daži simti darbu, kuŗu autori tai vairs nav zināmi, tad tā zaudē katru, daudz maz respektējāmu sprieduma spēju un sāk vadīties no untumainās patikas vai nepatikas, vai arī ļaujas aizrauties no valdošās modes.

Sajuzdamas to, komitejas vai nu

no sava vidus, vai, pieaicinot «kompetentas» personas, sastāda žūrijas. Kompetentas pēdīnās tālab, ka ļoti bieži šo kompetenci apliecina diploms, vai kādas iegūtas tiesības, kuŗi gan var liecināt par zināmām zināšanām, bet nekad par viņu īpašnieku sprieduma spējām. Un tā visi bieži šīs žūrijas nav ne tik redzīgas un tik labas pazinējas, lai neapmaldītos anonīmo darbu mežā. Sevišķi vēl tālab, kā vienu otru reizi komitejas savu viedokli šajās žūrijās nodrošina ar priekšstāvjiem, kuŗu sakari ar mākslām un to vērtībām ir pārāk «platoniski». Tādā kārtā viduvējo, vai pat sliktāko darbu izvēle šādās sacensībās tiek nodrošināta ar astoņdesmit, deviņdesmit, dažreiz visām simts procentēm.

To diemžēl apliecina arī nesen sarīkotā vakaru jundas sacensība un tās rezultāti. Mūsu dzeja uzrāda nesalīdzināmi augstāku kvalitāti, nekā godalgotie teksti. Ja šiem teksteem jābūt dzejai, tad sliktā dzeja labu tekstu nevar dot. Kalab tad daudziem tūkstošiem latvju kareivju likt dziedāt sliktu

nevērtīgu dzeju, kad mūsu dzejnieki var dot labu? Kalab šī neticība un neuzticēšanās mūsu labākiem dzejniekiem, kuŗu spējas ir jau pārbaudītas. Kāds labums, kāda vajadzība sarīkot šīs sacensības, ja viņās tiek izvēlēti slikti darbi? Pie kam visa šī sistēma tik savādi izbūvēta, ka neviens nejutās vainīgs un atbildīgs par rezultātiem, jo ne no viena atsevišķi tie nav atkarīgi. Tā pie mums sāki ieviesties nosodāmā puļa neatbildības sajūta par nodarīto. Un mūsu garīgai kultūrai ļoti daudz tiek darīts pāri. Labākie spēki nedabū darbu; viņi nevar atstāt savas spējas un tiem netiek dota iespēja radīt latviešu nācijai tās augstās vērtības, uz kuŗām galu galā tomēr jāatsaucās, kad pacēlas jautājums par nācijas tiesībām uz patstāvīgu eksistenci. Pie tās «politikas» garīgās kultūras lietās, kāda vārda pie mums, pate nācijas vērtība tiek degradēta, un viens no ceļiem, kā tās tiek panākts, ir jau minētās sacensības jeb konkursi un arī žūrijas, kas izbīda zemākās un nevis augstākās kultūras vērtības.

Studentu vienotne «Ausma» astotos gada svētkos.

Balti zobi : Chlorodont

Māksla.

Pēdējā laikā apstākļi ir spieduši īgaunus un latviešus nopietnāki padomāt, kā nostiprināt saimnieciskās saites starp šīm valstīm un kā izveidot ciešu draudzību, lai nopietnā brīdī būtu viens otra atspaidis. Pareizi, ka vispirms lai sadraudzētos, ir jāpazīst, un tādēļ, ir mūsu, ir īgaunu mākslinieki, braukdami viens pie otra, atklāj katrs savas tautas dvēseli, garu, un tā ļauj iepazīstoties abām tautām, tvroties draudzībā. Ar košu dāvānu nāca «Estonias mūzikas nodaļas» koris, rādot košākas dziesmas kā no veajiem, tā arī no visjaunajiem īgaunu komponistiem: Koris liela sastāva, ar labiem basiem un skaistiem soprāniem, to vadonis ir īgaunu apdāvinātais mūziķis Jūlians Aavik. Viņš vadīja koru balsis, kā karapulkus kaujā ar īstu lietpratību, skaidrību un gaumi, nekad neaizmirstot koru spēju un labo gaumi, lai dziesmas izceltu vizuāli skaistumā.

No īgaunu komponistiem visinteresantākie likās pats Jūhan Aavik, arī Cyrillūs Kruk, Emil Ruber un Evald Aav. Tiem stingra forma, labs konstrukcijas samērs, zelta, delikāta harmonija un nacionāla melodijas sajūta. Kaut arī brīžiem prasidami no koru apzibinošu virtuozitāti, kuŗu E. M. O. koris spīdoši veica, to dziesmas ir tikamas ar savu vienkāršību taktējumā. Koris ir brīnišķa soliste. Meta Kadaniburg, kuŗa dziedāja arī dažādas dziesmas. Tās labā puse ir vienkāršā, jūtīgā dziesmas pieeja, lokālais elpas plūdums, caur ko balsij bija tikama nokrāsa un saistoša sirsnība.

Publika silti uzjēma koru priekšnesumus un tam ilgi vēltīja sajūsmas pilnus aplausus.

Koris apsvēlca universitātes, pārējie koru un arī lielākie Rīgas kori, un pēc tā, ka abu tautu saprašanās ir sākusies, koris nodziedāja vairākas latviešu tautasdziesmas latvju valodā.

Latvijas konservātorijā ir speciāla diriģentu klase, kuŗu vada prof. Jānis Mēdiņš, apmācot jaunus diriģentus ir teorētiski, ir praktiski. Tā kā konservātorijas orķestris ir pats komplekts no audzēkņiem, kuŗiem nav vajadzīgas orķestra rutīnas, tad viegli saprotams, ka minētos apstākļos ir gandrīz neiespējami izaugt jaunieci, labiem diriģentiem. Tādēļ nevar šiem diriģentiem pielikt to kritikas mērauklu, kādu pielietojam diriģentiem, kuŗi vada saspēlējušos orķestrus. Vislielākās sekmes uzrādīja Lietiņš tādēļ, ka tam bija iespējams vingrināties arī ārpus konservātorijas. Turpretim, Ivanovam, šķita skaidrāka pati kompozīcijas izbūve. Ar savu paša darbu uzstājās Barisons.

Kur lielās rutinās pozitīvās puses, sevišķi varēja ievērot, bija konservātorijas laureātu trio vakars. Kā Ruševics un Teichmanis spēlējami radiofonā, tā Keptiis uzstādāmie bieži koncertos, gan kā pavadijās, gan solists, ir ieguvusi saspēlē tehniku, kuŗa no svara sevišķi kāmermūzikā. Tādēļ arī koncerta panākumi bija tik lieli un atzīmējami, kā visi trīs, mīlēdami labu mūziku, un nopietni piecēdami pie tās atskapošanas, ir pūlējušies darbot izcelt komponistu īpatnības un arī formas skaidrību, neiekritot pelekā mūziķēšanā. Izpildītie darbi bija visi interesanti, bet jo sevišķi novitāte, Andre trio. Ja šī trījotne nopietni strādās arī turpmāk, klūs elastīgāka tēmu vešanā, tad nopietni mēs ar prieku varēsim tos skaītīt kā vislabāko kāmermūziku.

Nacionālā operā, līdzī cītiem agriem pavasara putņiem, iegriezies arī Artūrs Priednieks, sniedzot vairākas viesizrādes. Ir prieks par Priednieka progresu dziedājumā, bet jāskūmst, ka viņam vēl nelaimējas tik labi ar tēlojumu. Tomēr Priednieka valdzinošais dziedājums uzvar, un tas bija pievilcis arvien palnu operas zāli.

Latviju atpakaļ savu darbu atceri no svinēja Fkis, kuŗam nopelni kā operas darbiniekam — inspicentam. Šajā reizē tad uzveda opereti «Jautrā atraitne», kuŗas mūzikālās vērtības ir gaužam mazas, lai ar to bij vērts vēl vairāk bojāt publikas gaumi. Arī humora tajā tik maz, ka nepieciešams tādēļ ķerties pie ākstīšanās un banālībām, kas būtu pīnīgi mūsu operas slavas dēļ galīgi noliedzams. Tādēļ neiedzīgās karikatūras bija jālelāku Neimanim, Kortānam, Jēkabsonam u. c. Atzistama bija Valdman - Teichman, kuŗas atturīgā spēlē caur to sevišķi izcēlās.

Operdziedātāja Vasiljeva - Teļegina bij sarīkojusi savu audzēku operu studiju vakaru. Gribu atzīmēt sekošus talantus, kā: Zentiņu, Ruks, Elzenšmit un Mežaku, kuŗiem piegriežot vēl lielāku vēribu balsis izkopšanai un arī citās mūzikas disciplīnās, varēs tiešām sagaidīt ievērojamus skatuves māksliniekus.

Ed. Grinvalds.

Gesta Berlīngs Dailes teātri. Pēc ilgāka laika un vēltām mākslas slāpēm, bēldzot uz latviešu skatuves parādījies izcilis dzejas darbs — Z. Lāgerlefas Gesta Berlīngs, ko skatuvei 14. ainās pārkar-tojis dzejnieks Valdis Grēviņš. Kaut arī šai dramatiķējumā nejutām tā saģestējošās mākslinieciskās varenības, kā smalkās kompozīcijas, tomēr tas ir pietiekoši dzīvs, spūlts un laikmetiski krāsains. Kā zināms, dramatiķējumam vajadzīgs attiecīgs, izdomas bagāts inscenējums, lai tas varētu salstīt un sagādāt teātrāli mākslas baudu. To papildina panācis teātra direktors un režisors Smilģis, kas Gestas skatuvisko tērpū darinājis ar drošu jaunradītāja roku un melstariību. Trakā kavaliera gada teiksmaino brāzmu Lēvezera krastos jūtam arī uz skatuves, kas Smilģa, Skulmes, Sosaara un Ertneres izdomas bagātā sadarbībā, uzšalc līdz varenām mākslas virsotnēm, dzili skatītāja dvēselē atbalsodāmie. Tās ir viena no labākām D. T. izrādēm pēdējā laikā.

Ari lomn sadalījums isti laimīgs. No tēlotājiem izceļas pats Smilģis, veidodāms trakā dzīvības priekā kūšājošo un reizē arī dziļā nevarībā sligstošo Gēstas Berlīnga tēlu ar lielu paciltību un dziļu māksliniecisku iejūtu, ka vietām skatītājam zālē jāaiztur elpa, lai tikai nepalaistu garām kādu niansi šai skaitstā milas, dzīvības un nāves izmisuma cīņā. Vienreizīgs, smalks mākslas darbs, kāds var pieredēt vienīgi Smilģim. Viņam cienīgi blakus nostājas Emīlija Viesture, — Gēstas mīlotā, skaitstā Marlannā Sinklere, ko šī lielā aktrise parādā visā viņas sievietiskā pilnībā un dvēseliskā dziļumā. Izmelošs, maskā un kustībās izemīnīgs ir Kārļa Veica teiksmainais, jaunais Sīntrāms, ko tas parādā visā viņa kaitstā naidā un velnišķīgu nīku pilnā cilvēka izsmējībā. Pirmklasīgs tēls! Alma Mača — pienācīga Ekebijas majoriene, kavalieri mīlākā un atriebēja. Labus, raksturīgus tēlus vēl deva Zībalts, Zommers, Mačs (Nēliskā naglas atrašanās aina!), Bēzina L. Ozoliņa B. Koppe, Zīgule, Baldone u. c. Neaizmirstama Sosaara kavalieri dziesma, kas ievada un izvada košo, pārsteidzošo izrādi. Tā katram jāredz, it sevišķi jaunātnēi, ko tā var valdzināt, ar pilnasinīgiem rakstiem, dzīlu cilvēcību un jauko, pozitīvo izskaņu — uz darbu, uz labāki zemes rītīdienu.

Efiks Raisters.

Tautu juridiskā dzīve.

Pārīzē sāki iespīest simpātisku grāmatu sēriju, kur katra grāmata būs vēltīta atsevišķas valsts juridiskās iekārtas un pilsoņu tiesību apskatam: — Levy — Ullmann et Mirkine - Guetzēvitch, La vie juridique des Peuples.

Katrai grāmatai astoņas nodaļas: konstitucionālās tiesības, administrācija un finanses, administratīvās tiesības, kriminālās, civilās, tirdznieciskās tiesības, civilprocess, starptautiskās un privātās tiesības. Katrai grāmatai kā līdzstrādnieki aicināti labākie attiecīgo valšu juristi: Pāgaidām izdotas četras grāmatas: «Belģija», «Čehoslovākija», «Rumānija» un «Francija».

Apšveicams „Universitas” ierosinājums

Agrākais „Universitas” redaktors A. Plensners 15. marta numurā ierosinājis, ka studentiem, un it sevišķi korporāciju locekļiem, nemaz nevajadzētu izlietāt kara dienesta izpildīšanas atlikšanas tiesības. Kara dienesta izpildīšanas atlikšana, līdz 28. vai 29. dzīves gadam bieži rada ļūtamus traucējumus studijās, ja viņas nav nobeigtas, kā arī darba vietā vai ģimenes dzīvē, ja tāda nodibināta. Bez tā kā kara dienests ietver sevi istu cīņas un disciplīnas skolu, kur ar zvērstu jāapliecina, ka katrs pildīs savu pilsoņa pienākumus pret mūsu valsts satversmi.

Šinī pašā „Universitas” numurā ievietots Leonīda Breikša raksts, kurā mūsu valsts demokrātiskās iekārtas satversme salīdzināta ar postu, kas jānotiek dibenā. Drusku vēlāk, Prezidiju konventā ietelpošs korporācijas paziņojuma atklāšanai, ka viņas solidarizējas ar L. Breikša rakstu, līdz ar to atklāti pasvītrotot, ka korporāciju jauneklīgais patriotisms jau sāk runāt diemēriāli pretim valstiskumam. Jeb A. Plensnera vārdiem sakot, tā ir — taisyne tāda „psicholoģija,” kas korporācijās nemaz ne-drīkstētu būt.

Tā ir taisni tāda jaunēkļu psiholoģija, kas nāk ar ļoti lielām prasībām pret dzīvi, cilvēkiem, un lepojas ar minimālākās pienākuma apziņas trūkumu. Šādai „jaunēkļu psiholoģijai” tiešām ietelpama kara dienesta cīņas un disciplīnas skola, kur uz visiem laikiem ar zvērstu jāapliecina uzticība mūsu valsts satversmei.

Veca dziesma — jaunās skaņas.

Kopš vairākiem gadiem kāda persona korporācijās notur priekšlasījumus par židu briesmām, par brīvmūrnieku — masoņu pasaules savzvēstībām un organizētām slepkavībām, par demokrātijas nederīgumu un par Hitlera nozīmīgo uzvaras gājumu. Parasti šī persona argumētē ar tādām faktiem, kas nav ne pierādāmi, nedz apgāzami, — kādi parasti ir rupjas, neierobežotas fantāzijas produkti. Kopš vairākiem gadiem zināma grupa cilvēku pauz korporācijās nepārprotamā kārtā „hitlerismu.”

Rezultātā ir nodibinājies „Ugunskrusts”, kurā locekļu ievērojami lielāko daļu sastāda burši. Sekojot saviem augšminētiem ideologam, „ugunskrustieši” sākuši sistemātisku valsts un sabiedrisku darbinieku ķengāšanu, apvainojot tos, Dievs zin kādos, brīvmūrnieku nozēģumos. Sekojot viņam tie atklāti nostājušies pret mūsu valsts satversmi un uzsākuši „židu nišanu,” pagaidām gan tikai vārdos. Sekojot viņam, diemžēl, tie jau ir pārspējuši savu skolotāju ar smagu apvainojumu, kas vērsti pret mūsu universitātes prorektoru. Sekojot savu kommitoģu noskaņai, kāda jaunāka konventa loceklis, kurš gan nesastāv „Ugunskrustā,” nesen atpakaļ kādā politiskā nedēļas laikrakstā bija ievietojis rakstu, par rituālslepkavību židu klubā. Šķiet, vēl viens solis šinī virzienā, kā vecā Bellisa spoks klajā dienas laikā sāks staigāt pa Rīgas ielām un Vācijas prof. Dehna liktenis ķers vienu otru mūsu universitātes profesoru.

Saprotams, ir katrs atbildīgs par savu darbību, bet pirmā kārtā nes atbildību ne „Ugunskrusta” jaunēklī, bet viņu faktiskais iedvesmotājs. Lai gan tas piekopj ārkārtīgi uzmanīgu taktiku, atklātībā neuzstājās, tomēr viņa idejiskā vadība loma „Ugunskrustā” ar katru dienu paliek jauzānāka.

Viņiem tas laiks ir aizgājis garām.

Studentu loma politiskā dzīvē mainās līdzīpatnējiem vēsturiskiem apstākļiem. Laikmetos, kuŗos jau apzīmējies noteikts politisks ideāls, tā patur gadiem ilgi to pašu pamata virzījumu, kā vācu studentu saimē no 1817.—1848. g.

Diferenciācijas un jaunveidošanās laikmetos, kā mūšējā, šī loma mainās dienu no dienas. Kas šodien vēlams teikt, pēc gada ir jau citādi apskatāms. Tāpēc mums ar nodomu jāatsakās mūsu studentiem pierakstīt, kā to mēdz darīt dažas aprindas, kaut kādas fašistiskas, sociālistiskas arī citas tendences. Jo šis dienas fašisti, rītdien tiklab sauks sevi par demokrātiem, kā tagadējie demokrāti var palikt par „niknākiem” nacionālistiem. Šis parādības nav novērtējamas kā nenosvērtības vai paviršības iezīme jaunātnes gara sejā. Jo katra jaunātnē dzimusi aktivitāte pirmā kārtā grib kļūt pārnacionāla, atsakoties no politiskās dzīves šķietamiem aizspriedumiem.

Bet šāda studentu novēršanās ir kas vairāk: viņa ir novēršanās no konkrētās līdzdarbības un ciešas saistīšanās ar noteiktiem politiskiem mērķiem. Pat ja mūsu partijas kļūtu sliktākas nekā viņas ir, taču partijas pastāvēs, kā mēr pastāvēs politiskā dzīvē. Kas tās noliedz, nolieda arī politiku. Šis noliegšanas tendences runā drīzāk par negatīvu poli-

tiskai aktivitātei.

Toties politiskā negācija mūsu studentos arvien apliecinājusī, ka jaunātnē nav politisko mērķu radītāja, bet gan pieejama istai politikas vadībai un tad bagāta ar sajūsmu. Visi līdzšinējie politiskie mērķi radušies nobriedušo pasaulē. Bet valsts uzbūves darbam nav vajadzīga saņūsma vien, nav arī vajadzīga akla palaušanās vecākai paaudzei, bet vēl mazāk vajadzīga neprātīga noliegšanas tendence, kas tik lielā mērā piemita krievu studentiem. Šinī nolūkam, lai jaunātnē neiekristu savas iekšējās pasaules chaotikā un problematikā, ar diezgan stingru prātu jāuzņem, kā tagadējās politiskās dzīves nopelšana, kā arī romantišķais nacionālisms viņa liehamā un mazumā. Noliezdot kaut ko, neviens ar to sevi vai citus nav guvis izcēlt. Brīvās, apzinīgās kalpošanas priekšnoteikums, katrai politiskai darbībai, ir diezgan augsts ētisks briedums. Un šo ētisko briedumu, gatavību politiskai darbībai nav apliecinājušas korporācijas, solidarizēdamās ar kāda jaunēkļa rakstu, kas vairāk liecina par dzīvu fantāzijas darbību, kā reālu dzīves apstākļu novērtējumu. Ar to korporācijas iekrit bīstamā iekšējās pasaules chaotikā un problematikā, kas novedīs pie tā, ka — „viņām tas laiks būs aizgājis garām”.

12 padomi „ugunskrustiešiem”

1. Pērkonim ir zibēnovēdējs, gāzēm — pretgāzu maskas, difterītam — sērums, bet nav izgudrots vēl līdzeklis pret mutes palaišanu.

2. Mūsu laikos lielu papīra lapu visērtāk pārvērst nederīgā loksne, uzrakstot uz tās valsts satversmi.

3. No politiskām partijām var sagaidīt visu, arī — taisnību.

4. Velti meklēt administratīviem rīkojumiem iemeslus, labāk konstatēt sekas.

5. Lai piedzīvotu „Ugunskrusta” idejas uzvaru, vajaga par viņu nomirt.

6. Bet — ar lielu uzmanību!

7. Jo trakāki cilvēki paliek, jo labāku karjēru var taisīt.

8. Židam iedzīt bailes var divējādi:

— vai ar deklamāciju, vai epilēpsijas palīdzību.

8. Ja Leonīds Breikšs būtu desmit gadi vecs, visi viņam pareģotu spīdošu nākotni!...

9. Vispatīkamāk nodarboties ar citu darītu darbu un pašu nedarīto vērtības pārvērtēšanu.

10. Ja nevariet aizmigt, pirms gulētiešanas, lasiet „Tautas Vairogu”. Ja vakaros nevariet atkauties no miega, arī, tad lasiet „Tautas Vairogu”.

11. Skaitīt sevi par „brīvības cīnītāju radinieku” ir patīkamākā nodarbošanās tagadējā bezdarba laikā.

12. Beigsies viss ar to, ka „ugunskrustieši” iestāsies Demokrātiskā Centrā, jo uz abu karogiem zīmēts ugunskrusts. Girts Žirgts.

Palausimies savas tautas kultūrai un ticēsim Eiropas civilizācijai.

Antīkas pasaule pazina kultūras jēdzienus. Caltus et humanitas, mores politi, artes humanae — kas kopā jēmot romiešiem bija tas, ko sauca par kultūru. Bet viņiem kultūras jēdziens vēl nebija izteikts vienā vārdā, plašākām aprindām tas arī bija svešs. Jo romiešiem kultūras jēdzienā trūka elementa, — ko katrs no mums domā, — dinamiskā momenta, kā kultūra aug un veidojas. Kultūra tos laikus vēl nāca no kulta un cieši ar viņa tradīcijām saistījās. Bet ir otrs jēdziens — civilizācija, kas mūsu sabiedrībā ļoti neskaids un bieži sajaukts ar tehniskās kultūras jēdzienu. Nācis viņš no renesanses laikmeta un izteic zināmu psihisku parādību, kas seko nacionālo kultūru attīstībai un ir to apvienotāja. Par cik nacionālā kultūra vieno atsevišķās dzīves nozares kādā tautā, par tik civilizācija vieno atsevišķās nāciju kultūras zināmā laikmetā. Citiem vārdiem — civilizācija ir nacionālo kultūru sintēze. Pēc kara laikā daudzumi literātiem un kultūrveisturniekiem piemīt tendence ietelpināt visu cilvēces attīstību kultūras jēdzienā, kurš šādā uzlīverē ir pārāk plašs un savā plašumā slēpj vienpusības briesmas, kas agri vai vēl nāvē pie nacionālās kultūras nolīgšanas, vai — nozīmes mazināšanas. Ir grūti runāt par cilvēces kultūru, — tādas visumā nav, kā nav vienas universa reliģiozās uzveres. Ir gan atsevišķo nāciju kultūras, kas, savstarpējā kultūralo vērtību apmaiņā, rada atsevišķu laikmetu un kontinentu civilizācijas. Bet kur nav šīs savstarpējās vērtību apmaiņas, kur kāda tauta bez mazākā iebilduma jem visu pretim, kas nācis no citām tautām, tur no svešās tautas piesavinātā kultūra ieļeļas kā inde tautas nacionālā garā. Vislabāki to pateicis Ničse: „Kristiānisms dievam Frotam pasniedza ar indi pildītu kausu: — bet viņš nenomira, tikai izvīrta netikumā.”

Tiešām, — kas nācis mūsu intelligencē no vācu kultūras, ir lielā mērā izvīrties netikumā!

„Ugunskrustiešu” denūciācija.

Viņu laikraksta 26. marta numurā ievietots kāds raksts: „Akadēmiskā jaunātnē cīņā pret valsts grāvējiem,” kurā apskata prorektora F. Baloža administratīvos solus, pret „Universitātes” pretvalstiskiem rakstiem.

Tā kā šinī rakstā konkrēti liet runa tikai par mūsu god. prorektora konfliktu ar „Universitātes”, Prezidiju konventu un „Ugunskrustu”, tad pēc raksta virsraksta spriežot, nepārprotami Latvijas Universitātes prorektors nosaukts par valsts grāvēju. Šinī rakstā arī lietāti citi nēvājōši vārdi, kurū nolūks mazināt prof. Fr. Baloža patieso zinātnieka un cilvēka cieņu.

Mēs prasām no Universitātes padomes spert nekavējošus solus pret mūsu prorektora ķengātājiem. Mēs prasām atklātu atbildi no Prezidiju konventa, vai tas arī turpmāk atļaus saviem locekļiem darboties organizācijā, kurā sistemātiski nodarboļās ar valsts atbildīgo darbinieku ķengāšanu, neizslēdzot pat mūsu audzinātājus.

Vecais ģermāņu asins atlēbības likums no jauna ievēstis Vācijā. Pēc Hitlera uzvaras Bavārijas studentu savienības vadonis Jengenbachs līdzis komisāru Dr. Franku atļaut studentu divkaujas, nedarot atbildīgu duelantus likuma priekšā. Dr. Franks divkauju aizliegumu atcēlis.

Studentu padome.

Studentu padomes sēde 30. martā. Dienas kārtībā paredzēta stud. pad. š. g. budžeta pieņemšana. Sēdes sākumā iestiskā biroja — J. Vigantu (korp.), ārstin. vēl iztrūkstošos komisiju locekļus: statikom. — Sangoviču (latg.), pašvaldības kom. — rezervē vietu stud.-zēmu. frakc. pašvaldības kom. — konkordijām un redakcijās kom. — krieviem.

Jau pie pirmā budžeta lasījuma ienāk vesela rinda pārlabojumu. V. Svūkstis (stud.-zēmu.) — budžets jāpārķarto uz turīgāko studentu rēķina. Budžeta izdevumi jāsamazina, ķeroties pie algām.

A. Pētersons (nāc. stud. bloks) atbalsta algu svītrosānu visiem prezidija un komisiju locekļiem. Šie amati būtu uzskatāmi kā goda amati. Tāpat būtu pavairojama summa brīvpusdienām un jāuzlabo to kvalitāte.

Visus priekšlikumus izgāz cauri un pieņem korp. frakc. priekšlikumu samazināt algas tēchniskiem darbiniekiem ar algu Ls 40—100,— par 5% un vīrs Ls 100,— par 10%. Vēlētiem darbiniekiem — par 10%.

Budžeta otrā lasījuma iznāk rinda priekšlikumu samazināt izdevumus. Nāc. stud. bloks ieteic samazināt pabalstu SELL. pārstāvjiem sūtīšanai, kanceļjas izdevumus, tālruna izdevumus (paredzēts norunāt Ls 500,—), stripot atalgojumus prezidija un komisiju locekļiem. Aizrāda, ka virtuves komisijai palicis solids atalgojums (ieskaitot uzturu) un būtu lieki maksāt lielo atalgojumu virtuves pārvaldniekam (Ls 2.600,— gadā). Virtuve nav strādājusi apmierinoši, neapmierina ēdienu cenu un kvalitāte. Arī virtuves apgrozījums samazinājies par 30%, lai gan ēdienu cenas augstas. Aizrāda arī uz netaisnām algām virtuvē un grāmatnīcā.

Visi iesniegtie priekšlikumi krit cauri, jo stud. pad. vairākumu, acimredzot, neinteresē šo trūkumu novēršana.

Apspriežot „Universitātes Sporta” budžetu, Robežnieks (soc.) kritizē rekorda sporta kultivēšanu. Nāc. stud. bloks iesniedz priekšlik. lūgt studentu

fiziskās audzināšanas vadību pārņemt universitātei, jo līdzšinējā Ū. S. vadība darbojusies neapmierinoši. Tomēr korporēļi ar saviem līdzjutējiem izgāz priekšlikumu. Logins (latg.) bloka priekšlik. piekrit, tomēr balsosnā aturās.

Interesanti, ka sportistu pārstāvis neteica ne vārda. Likās, ka sporta lietas viņu interesē vismazāk un viņam te citi uzdevumi...

Dažādos jautājumos Barbāls (neorg. stud.) protestē pret ārlietu biroja rīcību un prasa lielāku objektivitāti. Fakultāšu b-bām paziņots par 15 prakses vietām Polijā. Šis vietas okupējuši korporēļi un vēlāk lieta nepiedodamā kārtā novīlcināta. Bloka vārdā turpmāk prasa lielāku objektivitāti.

Sēdi slēdz 22. As.

Studentu nama būvkomisijas sastāvs jūk. Nupat aiz „pārpūlēšanās” izstājies Raudzeps. Dzird par nopietnām domu starpībām korporācijās, kas izcēlušās ar būvkomisijas nesaimniecisko rīcību jaunu projektu pirkšanā, par ko jau izdots Ls 2.500,—. Dzird arī citas runas, ka studentu nama būves lieta pēc pāris gadiem draudot izvērsties par „kregeriādi” miniātūrā.

Trīdesmit sudraba... latu! Leonīda Breikša raksta lietā korporācijas no caurķrišanas izglāba krievu frakcijas divi balis. Kompensācijas veidā krieviem apsolta algota vieta Statistiskā biroja, par Ls 30,— mēnesi.

Otrā dienā krievu frakcija centusies savu rīcību rehabilitēt, „ievietojot” garu interviju „Sevodņa Večerom”, kurā izsakās, ka pienācis istais laiks dibināt par jaunu minoritāšu bloku Studentu padomē. Līdz ar to var spriest, ka minoritāšu bloka dibināšanai iepriekš bijis vajadzīgs trīdesmit sudraba latu.

Mācītājiem prasīs augstskolas izglītību. Baznīcas virsvalde nolēmusī, ka turpmāk par mācītājiem apstiprināmi tādi kandidāti, kas beiguši universitātes teoloģijas fakultāti.

S.E.L.L. centrālbiroja sēde Tartū notika 2. aprīlī. No Latvijas piedalījās P. Austrins, A. Silde kā studentu padomes pārstāvji. Laikraksts „Students” bija sūtījis savu līdzstrādnieci Maigu Ozolniecei. Plašāk pārrunāja gaidāmo S.E.L.L. desmito jubilejas konferenci un jubilejas svinības, kas lekrīti no 29. aprīļa līdz 2. maijam. Konferences laikā īgaunī riko pa Igaunijas nozīmīgākām vietām ekskursiju. Dalības nauda ekskursijā ļoti zema, apm. Ls 20.—.

Arhitektūras fakultātes studentu darbu izstādes atklāšana 9. aprīlī, plkst. 12. Izstāde būs pieejama apskatei līdz 23. aprīlim katru dienu, no plkst. 10 līdz 12. 14. un 16. aprīlī izstāde būs slēgta.

Lietuvas akadēmiskā prese, atzīmējot V. D. universitātes korporācijas Romuva viesošanās Rīgā, ar prieku konstatē, ka draudzības saites latvju un lietuvju studentu starpā paliek arvien ciešākas. Ateitiniķiem un Vienotnēm, latvju un lietuvju studentu medīku biedrībām, Neo-Lithuanijai un Frat. Latavienis tagad sekojusi arī korp. Romuva, slēdzot draudzību ar latviešu korporāciju Beveronija.

V. D. universitātes studentu medīku biedrības priekšnieks, kom. Paprockas ievētojis „Lietievos Studentas” 5. numurā ļoti atzinīgu rakstu par mūsu studentiem, medīkiem un vispār latvju studentiem, sakarā ar lietuvju medīku viesošanās Rīgā. Nobeldzot viņš saka: „Panbaltijas idejas autors bij medīkis, pirmie tuvākie sakaru nodibinātāji ar Latvijas universitāti, arī medīki un tāpēc būsim optimisti un ticēsim, ka pie pilnīgas abu tautu saprašāšanās un sadarbības, novedīs arī medīki.”

Vitauts Dižā Universitāte, studentu padome lūgusi izglītības ministri paredzēt valsts 1933. g. budžetā 17.590 litu pabalsta studentu padomei. Lūguma neievērošanas gadījumā tai vajadzēšot izstāties no CIE un SELL, kā arī pārtraukt pabalsta izsniegšanu Viļņas lietuvju studentu organizācijām. Atzīmējams, ka budžetā studentu padomes pabalstam bijis parēdzēti tikai 3000 litu.

Aida Sex Appeal Selta Lotoss

Visi viņi vienāda augstākā labuma, tikai „Aida” vislabāki piekļaujās taucainaj sejas ādai, „Zelta lotoss” — sausai, bet „Sex appeal” (Seksapil) — normālai.

Bez tam šie trīs prov. A. Tomberga ideālie pūderi katrs par sevi, dabūjami visos trijos sejas krāsās noskanojumos.

„Lielā diena” studentu padomē

28. martā studentu pad. sēdes degpunkta bij pieprasījums par Leonīda Breikša rakstu korporāciju oficiālā „Universitas” Nr. 5. Šoreiz zālē neparasti daudz klausītāju. Redzami vairāki ugunskrustieši pelēkos kreklos, kas nākuši skatīties kā korporācijai aizstāvēs viņu slavenu biedri L. Breikšu.

Prezīdija ziņojumos pr-jis R. Plūme ziņo par pārrīnājam cionistu frakcijas sastāvā. Arch. Klinklava stud. nama būvprojekts pieņemts un nodots arhitektūras fakultātes atzinumam. Viņam izmaksāti uz projekta izgatavošanas rēķina Ls 2.000. Prezīdijš nolēmis lūgt rektora gādību par 2 algas pakāpi paturēšanu ierēdņiem ar augstskolas izglītību un par likuma izdošanu, kas atbildīgiem amatiem prasītu izglītības cenzu. „Žīdu apkaņošanas katēdra” nodibināšanas ierosinājums noraidīts.

Tālāk apspriešanā nāk stud. - zemnieku frakc. iesūtītais raksts, kas vērs prezīdija uzmanību uz L. Breikša pretvalstisko rakstu laikrakstā „Universitas”.

Švūkstis (stud. zemn.) citēdams minēto rakstu, aizrāda uz neiecienību, ar kādu raksta autors izteicies par valsts iekārtu un valsts dzīves vadītājiem — Saeimas deputātiem, ministriem. Lielāku nekrietnību uzrakstīt nevar! Tādēļ iesniedz priekšlikumu, atzīt rakstā izteiktās domas par kādas šaurākas grupas domām un, kā stud. padome nesolidārizējas ar tām. Stud. pad. pr-ja aizliegumu, izplatīt „Universitas” stud. padomes uzņēmumos paturēt spēkā arī turpmāk.

Tālāk ar „lielo” runu uzstājas „Ugunskrusta” pārstāvis Riek-

stiņš. Redzams, ka lielais klausītāju skaits iespaidojis jauno „brīvības cīnītāju radnieku” (kā to nosauca sociālistu pārstāvis Robežnieks, jo Riekstiņš pag. sēdē lepojās, ka viņa organizācijā esot daudzi brīvības cīnītāji) un viņš runā ar lielu patosu aizstāv savu trijkrāsaino biedri.

Te notiekot cilvēka vajāšana. Jāgarantējam preses un vārda brīvība. Valsts dzīvē valdot uztraukums, jo radušās jaunas strāvas, kas ceļot gaismā vecus un apputējušus ideālus! (Starpšauciens: ideāli no putekļiem!). Aizrāda, ka arī L. Breikšs esot ugunskrustietis, tā apstiprinādam „Ugunskrusta” garīgo radniecību ar korporācijām. Tālāk runā par to, kam „Ugunskr.” tic un kam netic. Ši ticības apliecināšana norit jautrā atmosfērā, ko pastiprina vēl daudzie starpšaucieni. Beidzot savu deklarāciju, runātājs saka, ja stud. padomē valdītu „Ugunskr.” gars, tad te nebūtu 4 žīdu, sociālistu un Švūksta! Iesniedz priekšlikumu: uzdot pr-jam atsaukt savu aizliegumu un, stud. padome lai izsaka pateicību un atziņību L. Breikšam un „Universitas” red. Šildem!

Jekste (novadn.) saka, ka stud. padomē jāvalda noteikti demokrātiskam garam, bet viņas nelielais vairākums iet šī raksta noteiktā virzienā. To redzam jau uzspiestā opozīcijā, kādā korporācijas nostādīja nāc. stud. bloku. Atbalsta Švūksta priekšlikumu.

Laškops (soc.). Lidzīga satūra raksti jau redzēti „Universitas”. Atgādina, ka kādreiz izslēgts sociālistu pārstāvis no vairākām sēdēm par vienu pretvalstisku vārdu. Lai pa-

Krašņākās rozēs u. c. ziedi

iesvētīšanas un visos svinību gadījumos. Izdevīgākā iepirkšanās vieta **Lieldienas svētkos puķu zalonā**

Tālr. 28057 **IRIS** Tālr. 28057
RIGĀ, Elizabetes ielā 51.
Kapu vaiņagi.

turētu demokrātisko tendenci — raksts jānosoda.

Tālāk katēdri nostājas korp. frakc. liders Putniņš, un visi ar interesi gaida korporāciju viedokli šai lietā. Viņa runa iznāk bāla un nepārliecina, bet viens gan kļuva skaidrs — cieša radniecība starp korporācijām un „Ugunskrustu”.

Iesniedzams vienkāršo pārejas formulu viņš aizrāda, ka stud. padomē neesot nekādi soļi jāspēr, jo izmeklēšanu jau esot ievadijusi universitātes padome un tiesu iestādes. Šī loģika nevar nevienu pārliecināt ka ar to jau būtu nevajadzīga stud. pad. viedokļa deklarācija. Netieši aizstāvēt laikam nebij dūšas) šo rakstu, runātājs citē politisko dienas prēsi, kurā kritizēta demokrātija un valdība.

A. Pētersons (vienotnes). Tagad skaidrs, ka te nav vairs L. Breikša vai „Universitas”, bet visu korporāciju lieta. Rakstā attēlots korrupcijas mūklājs, kāds esot visur, un korporācijas būšot tās, kas stāvokli glābšot. Aizrāda, ka vismazāk tiesības mest pirmo akmeni uz pastāvošo iekārtu, būtu korporācijām, jo bieži vien korrupcijas digļi meklējami korporācijās, kas jaunēklus māca dzīvot pāri līdzekļiem. Arī stud. padomē redzama nesaimnieciska rīcība daudzās vietās Ls 500,— samaksāti dienu komisijai par pāris izrikojumu sagatavošanu. Pirkti nevajadzīgi būvprojekti. Kā „Universitas” redaktors Šilde un L. Breikšs ir ugunskrustieši, tā arī šī „Ugunskrusta” doma nav atsevišķu cilvēku bet trijkrāsainā korporāciju doma. Atbalsta V. Švūksta iesniegto priekšlikumu.

Robežnieks (soc.), rādīdams uz Riekstiņu, saka, ka negrib atbildēt šiem „brīvības cīnītāju radniekiem”, tikai aizrāda, ka korporācijas aizstāv demokrātiskās, vārda un preses brīvības, šeit pirmo reiz, jo šoreiz skārtas viņu intereses. Bet kad nozākāta demokrātija, atbrīvotāji — korporācijas kļusē. Prasa skaidru atbildi, vai korp. solidarizējas ar šo „brīvības cīnītāju radnieku” uzskatiem.

Šo pašu jautājumu atkārtoti V. Švūkstis, apsolidams noliedzošas atbildes gadījumā, ņemt atpakaļ savu priekšlikumu. Tomēr šeit korporācijām pietrūka dūšas pateikt skaidru „jā”, bet apstiprināja to ar izteiksmīgu kļusēšanu!

Lōģins (latg.) — balsošanā aturēšoties.

Vecmanis (konk.) — nedroši aizrāda, ka rakstā izteiktās domas ir tikai atsevišķas personas domas, pievienojas V. Švūksta priekšlikumam.

Nobalsojot iesniegtos priekšlikumus ar 21 par balsīm, pieņem vienkāršo pārejas formulu! Par to balsoja vīr. un siev. korp., krievi un kļusētājs - sportists.

Iecienītas

svētku dāvanas

ir mūsu augstākā labuma

olveidīgās tualētzīepes un smaržūdeņi, odekolons puķu odekolons olveidīgos flakonos.

Pērkot lūdzam ievērot mūsu firmu **H. A. BRIEGER K/S.** ziepju un parfimeriju fabrika, Rīgā

zemu, visiem spēkiem cīnīšoties ar šo uzsāktu virzienu.

Tālāk studentu padomes darbā ievēlēja stud. Vold. Zizumu (korp. Fr. Livonica) par prezīdija sekretāru I. biedri un stud. Frici Bitti (korp. „Phylyronia”), par locekli studentu nama būvkomisijā. — Revīzijas komisijas priekšsēdētājs stud. T. Baltpurviņš ziņoja par uzņēmumu revīziju. Ieteica turpmāk stingrāki izdarīt jaunuzņemamo studentu veselības pārbaudi. Stud. virtuves darbība bijusi sekmīga un saimnieciskās grūtības nav iespaidojušas virtuves apgrozību. Virtuve izsniegusi 22380 porcijas brīvpusdienas. Apstiprināja studentu padomes 1932. g. bilanci 549.156,73 ls. Pieņēma 1. un 2. lasījumā 1933. g. budžetu. Studenti pašaplikšanas ceļā studentu padomē iemaksās 40.000 ls. Rudenī sarīkos „ķieģeļu talku”, studentu namam, kas dos 2000 ls. ienēmuma. Studentu nama fonda kapitāli jau pārsniedz 215.000 ls, kas noguldīti bankās un 1933. g. nesīs augļus ap 7000 ls. Jaunā budžetā studentu brīvpusdienām uzņemti 5.500 ls.

Pēc balsošanas V. Švūkstis paziņo, ka vienkāršās pārejas formulas pieņemšana nav nejausība un stud.

Pārciet **STREMMERSA** firmas **tēju**

pazīstamu ar marku „Zilonis” ar violeto etiķiti u. c.

Optiska rūpniecība INŽ. **H. VEKMANS** Anneniki. pagatavo piedāvā: **MIKROSKOPUS NIVELIERUS TĀLSKATUS OPTIKU u. piederumus.**

Par mērenām cenām un izdevīgiem maksājuma noteikumiem.

Redakcijas kolēģija. Atbild. redaktors: **Roberts Spodris.** Kolēģijas priekšsēd.: **Lenora Ātrona.**

Izdevējs: L. Ū. studentu vienotņu Vienkopa.

11.ŠK. PAPIROSI 10 GAB. 20 SANTI.

Ami

TAB. FABR. „TRUD” RĪGA.

Neapstridami! Visas īpašības ietilpst papirosos „AMI”, lai tiktu atzītas no patērētājiem Kurš nav izmēģinājis, pārliecinaties.

tagad- **Atlantis**

Augsstklafigee „ATLANTIS” papirosi tagad ir divejada formata: garee un ihsee. Suhdsam iswehletees. (10 gab. 28 fantimi)

Likieru fabrika **M. Askov un Co.** Rīgā, Bruņinieku ielā Nr. 12-a.

Akc.-sab. „A. Volfšmidt” Likieru fabrika Dib. 1847. g. Rīgā, Pulkv. Briēža ielā 25. Nolikta Vaļņu ielā 1

Akc. sab. **Moric Feitelberg** Kungu veļa Brīvības ielā 3. Grēcinieku ielā 6. Brīvības ielā 67

D. Kuzne Lieldienas nāk! Jauks LIELDIENU SVEICIENS kā bērniem tā pieaugušiem ir un paliek V. KUZES angstvērtīgās mākslinieciski veidotās šokolādes figūras un šokolādes olas ar izmeklētu delikātu pildījumu. Fabr. noliktavas: Brīvības ielā 13, Raiņa b. 25

Vilnas drēbju fabrika „Boston” ip. R. Altermanis Rīgā, Tērbatas ielā 75 Tālr. 91184 un 91291

Doma muzejs atvērts svētdienās no plkst. 11—2.

Velosipēdi, velosipēdu daļas, remontī pie **A.S. „LIPPERT” RĪGĀ.** L. Smilšu ielā № 23/25. Nod. visās lielākās pilsētās.

No š. g. 3. apr. mūsu veikals atrodas **Kaļķu ielā № 1.** **Holenders un Fridlenders** dib. 1903. g. (agrāk Vaļņu ielā № 31). **Rakstāmlietas, zīmēšanas un gleznošanas piederumi.** Tālrūnis 20318.

**Drogu un ķimikāliju
lielfabrika**
**Feiertags,
Danjuševskis
un Šons.**
Rīgā,
Mārstaļu ielā 20/22.

**Rīgas cementa
fabrika**
C. CH. ŠMIDT
A./S.
Kantoris:
m. Svaru ielā 1.

**Kungu VELA
un dāmu**
T. Neibergs,
Rīgā,
Marijas ielā Nr. 4,
tālr. 26654.

Dzelzstirdzniecība
Ādolfs Kleins
Grēcinieku ielā 30, tālr. 22772.
NOLIKTAVA: cinkots angļu skārds marka
„Strauss“, I. kvalitāte, angļu baltais skārds,
cinka skārds, melnais skārds, angļu lodej.
alva, angļu alva, angļu svins.

Spoguļu rūpniecība
Atis Zilbermanis,
Rīgā, Mārstaļu ielā Nr. 1,
tālr. 34615.
Pagatavo kristāla, puskrīstāla
un vienkāršus spoguļus, kā arī
izlābo bojātus. Pirmkl. darbs.
Studentiem 10% rabats!
Spoguļu un stiklu slīpētava

Vilnas audu-
mu fabrika **S. ŠVARCA DELS A/S. Rīgā,**
GREIZ TÜRINGENĀ
KLEITU UN MĒTELDRĒBI

jau 10 gadus izstrā-
dā mūsu galvenā
rūpniecībā
pēc tā paša labuma izstrādājām mūsu audumus Rīgā. Mūsu tipa dāmu un kungu au-
dumus atrod arī Parīzē, Londonā, Briselē u. c. Tā tad jāsaprot ka mūsu izstrādājumi
Eiropā atzīti un precīzi kā jaunumus novērtēt. Jūsu interesēs ir pieprasīt katrā
veikalā uzrādīt tikai no S. ŠVARCA DELS A/S. aizsargātu ar mūsu marku S. S. S.
Fabr. Rīgā, Ganību dambī 31. Tālr. 91107. Nolik. Audēju ielā 10.
Pie firmas R. Kaplans, tālr. 22261, 25567.

Lauksaimniekiem un viņu organizācijām piedāvā:

Sēklas — dārzāju, sakņaugu, pļavu zāļu un puķu sēklas no labākām audzētāvēnām
Weibull'a u. c. ar pilnīgu garantiju par šķirnes īstenību, digstspēju un tīrību. Cenas
mērenas. Pieprasat katalogus. **Visus mākslīgos mēslus** — augstprocentīgus
un labos maisos. **Lauksaimniecības mašīnas un rīkus**, kā rindu, mākslīgo
mēsli un cukura biežu sējmašīnas, arklus, ecešas u. t. t. no labākām iekš- un ārzemju
fabr. **Grossley** sugāzes, dizela un petrolejas motorus. **Munkteela** fabrikas
kuļmašīnas. **Lokomobiles un traktoros** par sevišķi lētām cenām. **Lopu**
spēkbarību, kā sojas pupu smalkumus, linsēklu un kokos rausus, klījas u. t. t.
Putnkopības piederumus, kā inkubatorus, mākslīgas cāļu mātes u. t. t. **Uguns-**
dzēsamos rīkus un piederumus. Kolonialpreces u. t. t. **Augļu koki, plūmju,**
bumbieru, ķiršu un ābeļu no labākām audzētāvēnām.
Vairumā. Drošiem pircējiem iespējams kredīts. **Mazumā.**

A/S. „AGRONOMS“

Rīgā, Dzirnāvu ielā 72. Nodaļa Jelgavā, Katolu ielā 41.

Kažoku veikals
Ch. Livensons
RIGĀ,
L. Grēcinieku Nr. 8.
Tālr. 23018.

Rezervēts
zem kv. Nr. 413.

Lielā izvēlē
kungu cepures un
platmales
S. ASS
Rīgā, Audeju ielā 9.

Priecīgus Lieldienas svētkus!
Kafejnīca
„ROKOKO“
Rīgā, Elizabetes ielā 57.

**Pirmā Latvijas ceļojumu un
sporta piederumu**
mechaniska rūpniecība
„ELASTIK“
Rīgā, Mārstaļu ielā 21.
Tālr. 20867.

Fr. Lassmaņa
sēklu
tirgotava
Rīgā,
Brīvības bulvarī Nr. 1.

Lidia Smit

Prof. dipl. de danse. Sist. Silvester —
London.

Trešdienās no plkst. 9 praktiski vakari.

Piet. grupās un atsevišķi —
Zigfr. Meierovica bulv. 7, dz. 9, tālr. 33009.
Personīgi no plkst. 6—9 vakarā.

V. Kuze

Konditorejas preču fabrika

Rīgā,
Artilerijas ielā 55.

Tālr. 91038.

Pircēju intereses

ievērojam vairāk kā savas un jau 35 gadus
kalpojam godīgi mūsu god. pircējiem.

Akc. Sab.

J. A. Kukurs Rīgā,

Rakstāmlietu un zīmēšanas piederumu liel-
tirgotava,

Aspāzijas bulv. 10, tāl. 20051,
Marijas ielā 12.

A. Ratfeldera A./S.

Rīgā,

Kaļķu ielā 11. Tālr. 23216.

Spec. celošanas, sporta un formas
piederumu rūpniecība.

Rīgas vilnas vērpjuve
„MERINO“
Artilerijas ielā Nr. 47.

Labākos
lietus sargus
no labākās drēbes
piedāvā darbnīcā
A. Krasovskis
Marijas ielā 25/27 pie
Blaumaņa ielas, tālr.
32437. Turpat ap-
velk un izlābo.

AUTO

rem. un mehaņiska darbnīca

H. Deičmans un M. Potreki

Tērbatas ielā 72. Tālr. 91497; 93395.

Foto aparātus un piederumus lielā izvēlē piedāvā

FOTO - NAMS

inž. Arnolds Jakobovičs,

Rīgā, Elizabetes ielā 69, tālr. 31478,
Liepājā, Graudu ielā 34.

Pirmklasīgi attīsta, kopē un palielina amatieru darbus.

Akumulatoru darbnīca

L. Vainovskis
Dzirnāvu ielā Nr. 84.
Tel. 29785.

Spoguļu rūpniecība

F. Ginsburg,

Gertrudes 105. Tel. 31805.

Dāmu elegantu apģērbu zalons,

Fr. Kraže

Krāmu ielā 2 Tālr. 22563.

Depresijas
Noguruma
Pārpūlēšanās
valgus raisa

Latkola

tabletes.
Kastīte Ls 1,50 visās aptiekās un
drogu tirgotavās, vairumā pee
BRUNO FROBEEN.

Puķu zalons

El. un J. Jurkevič

Rīgā, Šķūņu ielā 5. Tālr. 33209.

Lauksaimnieku ievēribai!

Paziņojam, ka cenas krievu lauksaimniecības mašīnām pazeminātas:
Zāles plāvēji Ls 220,— Rindu sējmašīnas no Ls 100,—
Labības aparāti „ 42,— Jukubatori „ 130,—
Zirgu grābekļi „ 120,— Separatori „ 50,—
Labības plāvēji „ 300,— Tīrkūļi „ 1.120,—
Trijeri ar dubulcilindri Ls 315,— u. t. t. — Bez tam par sev. lētām cenām krāj. likv.
deļ pārd. dažādi arklī, kultivatori, atspuru un cik-cak ecešas, ekseļu mašīnas, sakņu
sējēji un ravētāji, vāgotāji, līnu kulst. raļi u. t. t.

Rīgā, Elizabetes ielā 20.

A./S. „STANDARTLINI“

Galv. veikals Elizabetes ielā 87.

Āģentūras visos provincēs ievērojamākos centros.

VINDARITAVA A. TUPINŠ

Dervanišķu muižā pie Daudavpils.

Rīgā, Torņa ielā Nr. 31, tālr. 34385.

Pasta nod. Dervanišķi.

Splēstuve «Latvija» Rīgā, Merķeļa ielā Nr. 15.

Mans labākais
tualetes draugs
ir
Papaqaila
ziepes

Sēklas

dārzāju, fānauņu, ašbolīna un zilas
Lauksaimniecības rīki un mašīnas.
Labības un kombinēti tīrkūļi.
Par 25—65% cenas pazeminātas.
International, Mc. Cormick un Deeringa
traktoreem, motoreem, plāhvejiem, sīgt
grābheļiem, sējmašīnām, atspuru un
īstīkņuju ecešām, tūlmotoreem, rušči-
natajiem u. t. t. Lūdzam pārbaudīties.
„Brāhli Rālnini“
Rīgā, Tērbatas eļā 41. Tālr. 26236.